

«Βουλγαρία - Ρουμανία. Οικονομικές - Κοινωνικές - Πολιτικές Εξελίξεις. Απρίλιος 2010.»

Της Πέννυ Κονιτσιώτη
Επιστημονικής Συνεργάτη του ΕΚΕΜ

Βουλγαρία

Πολιτικά

Λίγους μήνες αφότου επικυρώθηκε η Συνθήκη της Λισσαβόνας, η Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τις συνταγματικές υποθέσεις άρχισε να βλέπει θετικά την προοπτική 18 νέα μέλη να εισέλθουν στον κοινοβουλευτισμό. Με τις επόμενες Ευρωπαϊκές εκλογές να μην λαμβάνουν χώρα πριν από το 2014, η αλλαγή της Συνθήκης της ΕΕ θεωρείται απαραίτητη, προκειμένου να επιτραπεί στα πρόσθετα μέλη να συνδεθούν εκ των προτέρων. Όπως είναι φυσικό, οι εκπρόσωποι, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αντίστοιχα θα αυξηθούν για τα περισσότερα κράτη-μέλη σε δύο επιπλέον, ενώ ειδικά για τη Βουλγαρία σε έναν ακόμα. Βέβαια, οιαδήποτε αλλαγή της Συνθήκης πραγματοποιηθεί σε Διακρατική Διάσκεψη θα πρέπει να επικυρωθεί και από τα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ¹.

Στο εσωτερικό της χώρας, η ανάδειξη στην επιφάνεια προηγούμενων "κρυμμένων συμφωνιών", που υπογράφηκαν από την προηγούμενη κυβέρνηση και αυξάνουν τα ποσά που το κράτος οφείλει σε ιδιωτικές εταιρείες, ανάγκασε τη βουλγαρική κυβέρνηση να προσαρμόσει τα στοιχεία του δημοσιονομικού της ελλείμματος και να καθυστερήσει το χρονοδιάγραμμα συμμετοχής της στο ενιαίο Ευρωπαϊκό νόμισμα. Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του την Κυριακή, 11 Απριλίου 2010, ο Βούλγαρος Υπουργός Οικονομικών Simeon Djankov, ανέφερε ότι «*οι αποκαλύψεις αυτές δεν θα τερματίσουν αλλά θα καθυστερήσουν μόνο τις φιλοδοξίες της χώρας για ένταξη στην ευρωζώνη, με την αίτηση συμμετοχής στο Μηχανισμό Συναλλαγματικής Ισοτιμίας (ERM-II) του ευρώ πιθανή τον Ιανουάριο του 2011*». Αποτέλεσμα των επιπλέον αυτών συμφωνιών ήταν το δημοσιονομικό έλλειμμα της χώρας κατά το 2009 να διπλασιαστεί από το 1,9% σε 3,7%, σύμφωνα με επίσημες πληροφορίες. Η κυβέρνηση τώρα σκοπεύει να προωθήσει επιπλέον μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει ότι το έλλειμμα δεν θα ανέβει πάνω από 3% αυτό το έτος, ενώ αρμόδια όργανα της δίωξης και το Υπουργείο Οικονομικών συνεργάζονται ήδη με εσωτερικούς ελεγκτές 13 κυβερνητικών τμημάτων, στην προσπάθειά τους να εντοπίσουν την προέλευση αυτών των συμφωνιών. Όπως ανέφερε σχετικά ο κ. Djankov, «*ελπίζω ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα δείξει κατανόηση, καθώς η εμπιστοσύνη είναι το πιο σημαντικό πράγμα στα οικονομικά*»².

¹ Willis And. 08/04/2010. «*MEPs seek change to Lisbon Treaty to accommodate new colleagues*», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://euobserver.com>

² Willis And. 12/04/2010. «*"Hidden contracts" force Bulgaria to delay eurozone entry*», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://euobserver.com>

Το Δικαστήριο της Σόφιας απάλλαξε από τα καθήκοντά της την επικεφαλής του Εθνικού Ταμείου Ασφάλισης Ασθένειας, Zheni Nacheva, η οποία είχε κατηγορηθεί για κατάχρηση εξουσίας. Η κα Nacheva είχε κατηγορηθεί για παράνομη αύξηση των προϋπολογισμών σε κάποια Νοσοκομεία σε ολόκληρη τη χώρα, ενώ αντέδρασε για τις κατηγορίες εναντίον της υποστηρίζοντας ότι δεν έχει κάνει τίποτα παράνομο, ότι όλες οι πληρωμές έχουν καταχωρηθεί στο ηλεκτρονικό σύστημα του Εθνικού Ταμείου Ασφάλισης Ασθένειας (NZOK) και έχουν ελεγχθεί από το βουλγαρικό Υπουργείο Υγείας³.

Στο βουλγαρικό Κοινοβούλιο «μεταφέρθηκε» η αντιπαράθεση μεταξύ της κυβέρνησης και του Σοσιαλιστικού Κόμματος του Sergei Stanisev στη διάρκεια της συζήτησης της 22 Απριλίου 2010, με αντικείμενο την έκθεση της Κοινοβουλευτικής Προσωρινής Διερευνητικής Επιτροπής για τις δαπάνες, τους διορισμούς και τις συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν το τελευταίο έτος της διακυβέρνησης της χώρας από το συνασπισμό του κ. Stanisev. Σύμφωνα με όσα προέκυψαν από την έκθεση της επιτροπής που παρουσίασε στην Ολομέλεια ο πρόεδρος της, Stogian Maurodien, εκπρόσωπος του «Γαλάζιου Συνασπισμού», στο εξεταζόμενο διάστημα «χάθηκαν οριστικά 600 εκατ. ευρώ από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα PHARE και άλλα ευρωπαϊκά προενταξιακά προγράμματα». Επίσης, την ίδια περίοδο -σύμφωνα με την έκθεση- «δαπανήθηκε ένα δισ. λέβα (περίπου 500 εκατ. ευρώ) για τη μέχρι τώρα κατασκευή του νέου πυρηνικού σταθμού Μπέλενε, χωρίς να είναι καθόλου σίγουρο αν ο σταθμός αυτός θα έχει όχι μόνο αγορά για το ρεύμα που θα παράγει αλλά και χρηματοδότηση για την ολοκλήρωση της κατασκευής του». Στην έκθεση τονίστηκε εξάλλου ότι την ίδια περίοδο «εστάλη λάθος μήνυμα στους επενδυτές με την πρόβλεψη για ανάπτυξη του ΑΕΠ κατά 4%, όταν σημειώθηκε αντίστοιχη πτώση και υπήρξαν περιπτώσεις ανάθεσης δημοσίων έργων σε εταιρίες οι οποίες είχαν σχέσεις με κυβερνητικά στελέχη, με αποτέλεσμα τώρα να ασκείται ποινική δίωξη εναντίον τριών υπουργών και πολλών διοικητικών στελεχών της προηγούμενης κυβέρνησης». Από την πλευρά του, ο πρώην πρωθυπουργός, Sergei Stanisev, υπογράμμισε ότι «στη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου οι δαπάνες από το πλεόνασμα των προϋπολογισμών διατέθηκαν για την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων και για έργα υποδομής και η ανάπτυξη της οικονομίας διαμορφωνόταν στα επίπεδα του 5% με 6%. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς μου, μέχρι στιγμής έχουν εγκαινιαστεί περίπου πενήντα μεγάλα και μικρομεσαία έργα υποδομής σε διάφορους τομείς, τα οποία έγιναν στη διάρκεια της διακυβέρνησής μας». Ο κ. Stanisev τόνισε ότι «σε περίπτωση νίκης του Σοσιαλιστικού Κόμματος στις επόμενες κοινοβουλευτικές εκλογές, ένα από τα πρώτα πράγματα που θα κάνει η επόμενη Βουλή θα είναι να ιδρύσει αντίστοιχη επιτροπή για τη διακυβέρνηση του GERB⁴».

³ 21/04/2010. «Δικαστήριο απομακρύνει την επικεφαλής του Κρατικού Ταμείου Ασφάλισης Υγείας της Βουλγαρίας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁴ 22/04/2010. «Βουλγαρία: Στη Βουλή οι δαπάνες», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.capital.gr>

Κοινωνικά

«Η μέση τιμή των κατοικιών στην Βουλγαρία μειώθηκε κατά 5% το α' τρίμηνο του 2010, σε σύγκριση με το Δ' τρίμηνο του 2009», δήλωσε ο Dobromir Ganev, Manager στην εταιρεία ακινήτων "Φόρος". Οι ακριβότερες κατοικίες συναντώνται στη Σόφια (€ 934 ανά τ.μ.), στη Βάρνα (€ 900 ανά τ.μ.) και στο Burgass (€ 753 ανά τ.μ.), ενώ η μέση τιμή πώλησης στη Σόφια μειώθηκε κατά 17% σε ετήσια βάση, η μείωση στην Βάρνα ήταν 9% και στο Plovdiv 18%⁵.

«Στη λήψη μέτρων για την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος προχώρησε η βουλγαρική κυβέρνηση, η οποία, στοχεύει φέτος και στο διπλασιασμό της απορρόφησης των ευρωπαϊκών κονδυλίων», δήλωσε ο Υπουργός άνευ χαρτοφυλακίου, αρμόδιος για τα ευρωπαϊκά κονδύλια, Tomislav Dontsev, σε συνέντευξή του στο ειδησεογραφικό πρακτορείο Reuters. Σύμφωνα με τον ίδιο, «μέχρι σήμερα, η Βουλγαρία απορρόφησε περίπου 385 εκ. ευρώ ή το 3,6% από το σύνολο των διαθέσιμων ευρωπαϊκών κονδυλίων, ύψους 7 δισεκατομμυρίων ευρώ. Στόχος της κυβέρνησης, είναι οι αρμόδιοι φορείς να κινηθούν με ταχύτερους ρυθμούς, προκειμένου να απορροφηθούν περισσότερα ευρωπαϊκά κονδύλια», ανέφερε ο κ. Dontsev, στη συνέντευξή του, αποσπάσματα της οποίας μετέδωσε η βουλγαρική ραδιοφωνία (BNR)⁶.

«Η αναβάθμιση του συστήματος αποχέτευσης της Σόφιας, θα ολοκληρωθεί πλήρως μέχρι το 2013», δήλωσε η Δήμαρχος Yordanka Fandakova. Η επένδυση των 60 εκατ. ευρώ θα συγχρηματοδοτηθεί από την ΕΕ, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και τον κρατικό προϋπολογισμό. Η αναβάθμιση περιλαμβάνει την κατασκευή δύο σταθμών καθαρισμού υδάτων, συλλέκτες, αντλίες και επισκευή του τοπικού δικτύου. «Επί του παρόντος, περίπου το 1/3 της πόλης, δεν διαθέτει σύγχρονες υποδομές αποχέτευσης», πρόσθεσε η κα Fandakova⁷.

Κατά της πλήρους απαγόρευσης του καπνίσματος σε καφετέριες, μπαρ και εστιατόριο ψήφισε η Βουλή της Βουλγαρίας, με το σκεπτικό ότι θα επιδεινωθεί η κρίση σε ένα κλάδο που έχει ήδη δεχτεί ισχυρό πλήγμα, όπως αναφέρουν ξένα δημοσιεύματα. Το κάπνισμα στη Βουλγαρία έχει απαγορευτεί σε όλα τα δημόσια κτίρια, τα μέσα μεταφοράς, τα τρένα, τους κινηματογράφους, τα σχολεία και τα νηπιαγωγεία από το 2005. Η απαγόρευση επρόκειτο να επεκταθεί σε καφετέριες, μπαρ και εστιατόρια από την 1η Ιουνίου. Παρ' όλα αυτά, το κυβερνών δεξιό κόμμα GERB κατέθεσε τροποποίηση που θα δίνει τη δυνατότητα στους ιδιοκτήτες χώρων μικρότερων των 100 τετραγωνικών να επιλέξουν για την απαγόρευση του καπνίσματος. Τα εστιατόρια, τα μπαρ και οι καφετέριες πάνω από τα 100 τετραγωνικά πρέπει να διαθέτουν ξεχωριστούς

⁵ 14/04/2010. «Βουλγαρία: Κατά 5% χαμηλότερες οι τιμές των κατοικιών το Α' τρίμηνο του 2010», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

⁶ 22/04/2010. «Βουλγαρία: Λήψη μέτρων κατά της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.kathimerini.gr>

⁷ 23/04/2010. «Βουλγαρία: Σύγχρονο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων για την Σόφια το 2013», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

χώρους για καπνίζοντες και μη καπνίζοντες, με το μεγαλύτερο μέρος να διατίθεται για τους μη καπνίζοντες⁸.

Οικονομικά

Όπως ήδη αναφέρθηκε, το δημοσιονομικό έλλειμμα της Βουλγαρίας ανήλθε στα 0,7 δις ευρώ τον Φεβρουάριο του 2010, σύμφωνα με πληροφορίες του Υπουργείου Οικονομικών. Τα έσοδα του προϋπολογισμού ανήλθαν σε 1,58 δις ευρώ (11,7% των συνολικών αναμενόμενων ετησίων εσόδων), οι δαπάνες ανήλθαν στα 2,3 δις ευρώ (16,7% των συνολικών αναμενόμενων ετησίων δαπανών), ενώ τα δημοσιονομικά αποθέματα ανήλθαν στα 3,24 δις ευρώ⁹.

Βέβαια, «το Υπουργείο Μεταφορών της Βουλγαρίας αναμένει να εισπράξει στο εγγύς μέλλον περισσότερα από 0,5 δις ευρώ από τις συμβάσεις παραχώρησης των σιδηροδρομικών σταθμών, των θαλασσιών και ποτάμιων λιμένων και τα αεροδρόμια», όπως δήλωσε ο Αναπληρωτής Υπουργός Kamen Kachev. Οι πρώτες συμβάσεις παραχώρησης που θα υπογραφούν είναι για το λιμάνι του Burgass και τα αεροδρόμια της Rouse και της Stara Zagora¹⁰.

Συνεχίστηκε η μείωση στο επιτόκιο Βάση της Βουλγαρίας (BIR) που έφτασε το 0,17% τον Απρίλιο του 2010, σε σύγκριση με το 0,18% του Μαρτίου του 2010 και το 3,53% τον Απρίλιο του 2009, σύμφωνα με ανακοίνωση της Βουλγαρικής Κεντρικής Τράπεζας¹¹, ενώ από την άλλη πλευρά, η Milka Todorova, Διευθύντρια του Retail Banking, στη First Investment Bank (Fibank) της Βουλγαρίας, δήλωσε σε συνέντευξή της στην καθημερινή εφημερίδα Klasa ότι «το βουλγαρικό τραπεζικό σύστημα είναι σταθερό, με καλό επίπεδο κεφαλαιοποίησης και λειτουργεί ομαλά». Πιστεύει ότι θα υπάρξει μια μικρή αύξηση της πίστωσης για το 2010 και η πρόγνωση της Fibank είναι ότι τα καταναλωτικά δάνεια θα αυξηθούν κατά 15-20% φέτος εξαιτίας της αύξησης της ανεργίας. Εξέφρασε επίσης την άποψη ότι «το έντονο ενδιαφέρον για τις καταθέσεις θα συνεχιστεί το 2010, παρά την πτώση των επιτοκίων¹²».

⁸ 28/04/2010. «Βουλγαρία: Κατά της πλήρους απαγόρευσης του καπνίσματος ψήφισε η Βουλή», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.capital.gr>

⁹ 06/04/2010. «Βουλγαρία: Στα 0,7 δις ευρώ το έλλειμμα του προϋπολογισμού τον Φεβρουάριο», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

12/04/2010. «Το κρυφό έλλειμμα της Βουλγαρίας εγείρει ερωτήματα σχετικά με τα δημοσιονομικά προβλήματα στις χώρες της αναδύομενης Ευρώπης», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹⁰ 06/04/2010. «Η Βουλγαρία προσδοκά να εισπράξει 0.5 δις ευρώ από τις συμβάσεις παραχώρησης», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹¹ 07/04/2010. «Βουλγαρία: Στο 0,17% το βασικό επιτόκιο τον Απρίλιο του 2010», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹² Roberts Mich. 06/04/2010. «Αύξηση στα καταναλωτικά δάνεια στην Βουλγαρία κατά 15-20%, το 2010», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

Από την άλλη πλευρά, το λιανικό εμπόριο στη Βουλγαρία μειώθηκε κατά 12,4% μεταξύ Φεβρουαρίου 2009 και Φεβρουαρίου 2010, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της υπηρεσίας Eurostat, - φέρνοντας τη θέση της χώρας μεταξύ των μεγαλύτερων χαμένων στο λιανικό εμπόριο σε ετήσια βάση. Το Φεβρουάριο του 2010 σε σύγκριση με τον Ιανουάριο 2010, ο όγκος του λιανικού εμπορίου μειώθηκε κατά 0,6% στη ζώνη του ευρώ (EA16) και παρέμεινε σταθερός στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ¹³.

Ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής της Βουλγαρίας μειώθηκε κατά 2,9% σε μηνιαία βάση και κατά 9,1% σε ετήσια βάση το Φεβρουάριο του 2010, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέχονται από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της χώρας. Η παραγωγή της μεταποιητικής βιομηχανίας μειώθηκε κατά 13,7% σε ετήσια βάση, ενώ οι δείκτες των λατομείων και του κλάδου της ενέργειας μειώθηκαν σε ετήσια βάση κατά 2% και 12,4%, αντιστοίχα¹⁴.

Ο ΔΤΚ της Βουλγαρίας αυξήθηκε κατά 0,2% σε μηνιαία και κατά 1,4% σε ετήσια βάση το Μάρτιο του 2010, σύμφωνα με τις πληροφορίες της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας. Η μεγαλύτερη αύξηση των τιμών σημειώθηκε στις μεταφορές (2,3% σε μηνιαία και 1,8% σε ετήσια βάση), στο αλκοόλ, στον καπνό (1,7% σε μηνιαία και σε ετήσια βάση) και στα είδη ένδυσης (1,6% σε μηνιαία και 1,7% σε ετήσια βάση). Η τιμή των τροφίμων που αποτελεί την συνιστώσα του ΔΤΚ με το μεγαλύτερο βάρος, παρέμεινε σταθερή σε μηνιαία αλλά και σε ετήσια βάση¹⁵.

Μείωση των άμεσων ξένων επενδύσεων καταγράφηκε το α' δίμηνο του 2010, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2009, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώθηκαν από την Εθνική (κεντρική) Τράπεζα της Βουλγαρίας (BNB). Το α' δίμηνο του 2010 η αξία των άμεσων ξένων επενδύσεων διαμορφώθηκε στο ποσό των 28 εκατ. ευρώ, έναντι 555 εκατ. ευρώ, το αντίστοιχο διάστημα του 2009¹⁶.

Στον αντίποδα, το ακαθάριστο εξωτερικό χρέος της Βουλγαρίας (GED) μειώθηκε κατά 0,3% σε ετήσια βάση στα € 37 δις το Φεβρουάριο του 2010, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέχονται από την Κεντρική Τράπεζα της

<http://www.balkans.com/gr>

¹³ 09/04/2010. «Το Λιανικό εμπόριο στην Βουλγαρία σημείωσε μια από τις χειρότερες επιδόσεις στην ΕΕ», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹⁴ 12/04/2010. «Βουλγαρία: Μείωση της βιομηχανικής παραγωγής κατά 2,9% τον Φεβρουάριο», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹⁵ 15/04/2010. «Βουλγαρία: Στο 0,2% ο πληθωρισμός τον Μάρτιο», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹⁶ 16/04/2010. «Μείωση των άμεσων ξένων επενδύσεων το α' δίμηνο του 2010», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.express.gr>

Βουλγαρίας. Το GED του τραπεζικού τομέα μειώθηκε κατά 8% στα € 7.7 δις, ενώ το GED της κυβέρνησης αυξήθηκε κατά 2,1% στα € 2.9 δις¹⁷.

Επίσης, Βελτίωση κατά 4,4% κατέγραψε τον Απρίλιο του 2010 έναντι του Μαρτίου του ίδιου έτους, ο σύνθετος δείκτης επιχειρηματικού κλίματος στη Βουλγαρία, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώθηκαν από την εθνική στατιστική υπηρεσία της Βουλγαρίας. Η βελτίωση οφείλεται κυρίως στις θετικές, αν και συγκρατημένες, εκτιμήσεις των διευθυντικών στελεχών για την πορεία της οικονομίας σε όλους τους τομείς (βιομηχανία, κατασκευές, λιανεμπόριο και υπηρεσίες). Στη βιομηχανία ο επιμέρους δείκτης αυξήθηκε κατά 5,6%, τον Απρίλιο, σε σχέση με το Μάρτιο του 2010. Σε αυτή την εξέλιξη συνέβαλε η συγκρατημένη αισιοδοξία των διευθυντικών στελεχών για την «πορεία» της παραγωγικής δραστηριότητας και των εξαγωγών το επόμενο τρίμηνο. Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώθηκαν, επιχειρήσεις εξετάζουν το ενδεχόμενο απόλυσης προσωπικού, καθώς το 15% των εκπροσώπων των επιχειρήσεων δήλωσε πως ενδέχεται να προβεί σε τέτοιες κινήσεις. Τον Απρίλιο τα βασικά προβλήματα που αντιμετώπισαν οι επιχειρήσεις για την περαιτέρω ανάπτυξή τους ήταν το αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον και η ανεπαρκής ζήτηση από την εγχώρια αγορά και από το εξωτερικό¹⁸.

Η Moody's ανέφερε ότι η αναβάθμιση της Βουλγαρίας εξακολουθεί να είναι δυνατή κατά τους επόμενους 12-18 μήνες, παρά την πρόσφατη ανακοίνωση ότι το 2009 το έλλειμμα του προϋπολογισμού ήταν πολύ υψηλότερο από τις προηγούμενες εκτιμήσεις. Η αξιολόγηση της χώρας είναι επί του παρόντος στο Βaa3 με θετική προοπτική. Ωστόσο, η αναβάθμιση εξαρτάται από τη δημοσιονομική εξυγίανση που θα σταθεροποιήσει το χρέος της κυβέρνησης, καθώς και η επανεμφάνιση βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης¹⁹.

Φορολογία-Εισόδημα

Η Βουλγαρική Εθνική Υπηρεσία Εσόδων ανακοίνωσε ότι στο εξής θα ελέγχει εάν έχουν καταβληθεί τα οποιαδήποτε πρόστιμα από τους φορολογουμένους προτού εκδώσει πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας. Το συγκεκριμένο πιστοποιητικό αποτελεί προϋπόθεση για πολλές διαδικασίες και αποτελεί μία από τις προϋποθέσεις για συμμετοχή σε δημόσιες προμήθειες και για αιτήσεις δανείων. Σύμφωνα με το νέο βουλγαρικό νόμο, το οινόπνευμα, τα αλκοολούχα ποτά, τα προϊόντα καπνού, τα καύσιμα και η ηλεκτρική ενέργεια υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης. Αν τα αγαθά δεν τελούν υπό

¹⁷ 27/04/2010. «Μείωση του ακαθάριστου εξωτερικού χρέους της Βουλγαρίας το Φεβρουάριο του 2010», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

¹⁸ 28/04/2010. «Βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος στη Βουλγαρία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.kathimerini.gr>

¹⁹ 22/04/2010. «Moody's: Παραμένει η δυνατότητα αναβάθμισης της πιστοληπτικής αξιολόγησης της Βουλγαρίας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

καθεστώς αναστολής ειδικού φόρου κατανάλησης, υπόκεινται σε καταβολή του φόρου στις ακόλουθες περιπτώσεις: κατά τη στιγμή της παραγωγής τους στην επικράτεια της χώρας, κατά τη στιγμή της εισόδου τους στη χώρα από άλλο κράτος μέλος της ΕΕ ή κατά το χρόνο εισαγωγής τους στην χώρα²⁰.

Βουλγαρία και ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) θα παρέχει χρηματοδότηση 44,2 εκατ. ευρώ για την ολοκλήρωση του εμπορικού κέντρου Galleria Burgass, που ανήκει στην Globe Trade Centre Α.Ε. της Πολωνίας. Οι εργασίες κατασκευής του έργου που έχει μικτή εκμεταλλεύσιμη επιφάνεια 35.700 τ.μ. ξεκίνησαν το 2009. Η ΕΤΑΑ εξετάζει επίσης την επένδυση με ίδια κεφάλαια ύψους 7.36 εκατ. ευρώ στο εμπορικό κέντρο²¹.

Η Βουλγαρία έχει μέχρι στιγμής χρησιμοποιήσει μόνο 280 εκατ. ευρώ, με εξαίρεση τις γεωργικές επιδοτήσεις, ή απλά το 3,6% των 7 δις. ευρώ που δικαιούται να πάρει από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ. «*Η νέα κυβέρνηση της Βουλγαρίας έχει εφαρμόσει τα μέτρα για τη μείωση της απάτης και της γραφειοκρατίας, ώστε να ξεκλειδώσει τα δισεκατομμύρια της βοήθειας από τα ταμεία της ΕΕ τα οποία χρειάζεται άμεσα σε αυτήν την περίοδο της ύφεσης*», όπως δήλωσε ο Υπουργός Tomislav Donchev. Από τον ερχομό της στην εξουσία τον περασμένο Ιούλιο, η κεντροδεξιά κυβέρνηση άρχισε να συλλαμβάνει μέλη των συμμοριών του οργανωμένου εγκλήματος και οι εισαγγελείς έχουν απαγγείλει κατηγορίες για διαφθορά σε πρώην Υπουργούς. Οι Βρυξέλλες, με στόχο να δείξουν την υποστήριξη τους στις προσπάθειες της κυβέρνησης, ξεμπλοκάρισαν εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ τα οποία είχαν παγώσει το 2008 ως τιμωρία για την απάτη. Αλλά μπορεί να ακολουθήσουν περισσότερες κυρώσεις εάν οι συλλήψεις και οι κατηγορίες δεν οδηγήσουν σε καταδίκες. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόκειται βέβαια αξιολογήσει την πρόοδο της Σόφιας τον Ιούλιο του 2010. Οι αναλυτές υποστηρίζουν ότι η βαλκανική χώρα, της οποίας το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 5,0% πέρυσι και προβλέπεται να παραμείνει στάσιμο φέτος, δεν θα χρησιμοποιήσει περισσότερα από το 25-30% του συνόλου των κοινοτικών ενισχύσεων που διατίθενται μέχρι το 2013, ενώ έχουν επικρίνει τη νέα κυβέρνηση ότι κάνει πολύ λίγα. Ο Υπουργός από την άλλη προτίθεται να επιβάλει αυστηρές προθεσμίες για τη διεκπεραίωση των έργων που θα γίνουν με τη βοήθεια της ΕΕ, καθώς και να δημοσιεύει τα προγράμματα μαζί με την ακριβή περιγραφή των έργων που θα γίνονται κάθε χρόνο. Επίσης, πρόκειται να ασκήσει πίεση για αύξηση των προκαταβολών από τον εθνικό προϋπολογισμό ώστε να βοηθήσει τους δικαιούχους να ξεκινήσουν τα έργα τους. Όμως οι αγρότες και άλλοι που υποβάλλουν αίτηση ενίσχυσης για τον εκσυγχρονισμό των υποδομών

²⁰ 06/04/2010. «*Βουλγαρία: Παράλειψη πληρωμής προστίμου καταχωρείται στα φορολογικά αρχεία*», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

²¹ 07/04/2010. «*Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης χρηματοδοτεί εμπορικό κέντρο στο Burgass*», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

Σοβιετικής εποχής της Βουλγαρίας παραπονούνται για αυξανόμενες γραφειοκρατικές καθυστερήσεις. Ο κ. Donchev δε ανέφερε ότι «η αποκάλυψη των χρόνιων αδυναμιών και τα πρόστιμα της ΕΕ για τις παρατυπίες έχουν απλώσει τον φόβο μεταξύ των δημοσίων υπαλλήλων, οι οποίοι εξετάζουν δύο και τρεις φορές κάθε έργο για την αποφυγή λαθών, με αποτέλεσμα να καθυστερεί η διαδικασία». Πρόσθεσε όμως ότι «οι καθυστερήσεις είναι προσωρινές...»²²

Η ΕΕ τελικά επέτρεψε τη Βουλγαρία να παράσχει € 10 εκατ. επιδοτήσεις προς τους αγρότες της οι οποίοι βρίσκονται κάτω από μεγάλη οικονομική πίεση. Η χρηματοδότηση όμως θα παρέχεται μόνο στους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων των οποίων η οικονομική κατάσταση επιδεινώθηκε μετά την 1η Ιουλίου 2008, ενώ οι άμεσες πληρωμές θα γίνουν μέχρι το τέλος του έτους²³.

Ενέργεια

Η βουλγαρική κυβέρνηση ενέκρινε τελικά την πρόταση του Υπουργού Ενέργειας, Traycho Traykon, σύμφωνα με την οποία, η κρατική εταιρία διακίνησης φυσικού αερίου Bulgargaz μειώνει τις τιμές του φυσικού αερίου κατά 5% από την πρόταση αύξησης τιμών της αρμόδιας επιτροπής διαχείρισης ενέργειας στη γειτονική χώρα. Έτσι, ενώ η επιτροπή πρότεινε αύξηση των τιμών κατά 10,88% από σήμερα, η αύξηση αυτή μειώθηκε στο 5,88% μέχρι την 30η Ιουνίου 2010. Η μείωση του προτεινόμενου ποσοστού αύξησης των τιμών αποφασίστηκε από την κυβέρνηση, προκειμένου να περιοριστούν οι επιπτώσεις της στην πραγματική οικονομία και κυρίως στην παραγωγή, αλλά και στην κατανάλωση προϊόντων²⁴.

Ο Ρώσος δισεκατομμυριούχος και γεροϋσιαστής Leonid Lebedev εξέφρασε την ετοιμότητά του να επενδύσει σε ενεργειακά έργα στη Βουλγαρία, μέσω της εταιρείας του Ομίλου Syntez, σύμφωνα με δημοσίευμα της καθημερινής εφημερίδας Standart. Ο κ. Lebedev έχει ήδη κατασκευάσει ένα σταθμό παραγωγής ενέργειας ισχύος 230 μεγαβάτ στα Σκόπια και τώρα σκοπεύει να κτίσει ένα παρόμοιο σταθμό στη Βουλγαρία. Μέχρι στιγμής, ο κ. Lebedev, επιλέγει την πόλη του Yambol για το έργο του, ενώ εκτός από τον τομέα της ενέργειας, ο κ. Lebedev έχει συμφέροντα στην ανάπτυξη των νανοτεχνολογιών. Μαζί με τον Πρότανη του Πανεπιστημίου Veliko Tarnovo, Plamen Legkostup και την Investbank, ο κ. Lebedev δημιούργησε ένα ίδρυμα για την ανάπτυξη των νανοτεχνολογιών στο Veliko Tarnovo. Για την ανάπτυξή της τεχνολογίας, το ακαδημαϊκό κέντρο χρησιμοποιεί την οικονομική υποστήριξη του κ. Lebedev και το δυναμικό των νέων

²² Tsołova Tsv. 22/04/2010. «Προσπάθεια της Βουλγαρίας να απορροφήσει τα κονδύλια που δικαιούται από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²³ 22/04/2010. «Η ΕΕ επιτρέπει την Βουλγαρία να χρηματοδοτήσει με 10 εκατ. ευρώ τους αγρότες», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁴ 01/04/2010. «Βουλγαρία: Κατά 5,88% αυξάνονται από σήμερα οι τιμές διάθεσης του φυσικού αερίου», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.kathimerini.gr>

επισημόνων από την πόλη του Veliko Tarnovo. Η θυγατρική εταιρεία του Ομίλου Syntez στη Βουλγαρία - Balkan Utility, μαζί με επιστήμονες από την Βουλγαρική Ακαδημία Επιστημών έχουν επεξεργαστεί μια μοναδική λάμπα για το φωτισμό των δρόμων η οποία περιέχει διόδους εκπομπής φωτός και καταναλώνει πολύ λίγη ηλεκτρική ενέργεια, ενώ η εφεύρεση εξέπληξε ακόμη και τους εκπροσώπους της Siemens. Ήδη ρωσικές εταιρείες αγοράζουν μαζικά λαμπτήρες προκειμένου να φωτίσουν τους δρόμους ολόκληρων περιοχών στη Ρωσία²⁵.

Από την άλλη πλευρά, η κυβέρνηση της Βουλγαρίας διέκοψε εργασίες 20ετίας για την κατασκευή του πυρηνικού σταθμού στο Μπέλενε (προϋπολογισμού ύψους 5,3 δις δολαρίων) λόγω έλλειψης χρηματοδότησης. Η εγκατάσταση στον Ποταμό Δούναβη, 150 μίλια βορειοανατολικά της Σόφιας, θα ήταν το δεύτερο πυρηνικό εργοστάσιο της χώρας με δύο ρωσικούς αντιδραστήρες 1.000 μεγαβάτ. Η κατασκευή είχε σταματήσει στη δεκαετία του 1990 λόγω διαμαρτυριών για το περιβάλλον, αλλά ανέκαμψε το 2004. Ωστόσο, η κεντροδεξιά κυβέρνηση του πρωθυπουργού Boiko Borisov ανακοίνωσε ότι λόγω των οικονομικών συνθηκών και το απαράδεκτο δάνειο που προσέφερε η Ρωσία, οι εργασίες θα πρέπει να σταματήσουν. Η Ρωσία είχε προσφέρει χρηματοδότηση περίπου 2,5 δις. δολ. ως διευκόλυνση για "απροσδιόριστο μερίδιο» στο εργοστάσιο που κατασκευάζεται από την εταιρεία Atomstroyexport της Ρωσίας, τη γαλλική Areva και τη γερμανική Siemens, αλλά ο κ. Borisov δήλωσε ότι η συμφωνία ήταν απαράδεκτη και αναζήτησε άλλους επενδυτές²⁶.

Εν συνεχεία όμως, ο Υπουργός Οικονομίας και Ενέργειας Traycho Traykov δήλωσε ότι «η κατασκευή του πυρηνικού σταθμού των 2.000 MW στην πόλη Μπέλενε του Δούναβη θα συνεχιστεί μετά την επιλογή του στρατηγικού επενδυτή». Η δήλωση άφησε να εννοηθεί ότι η κυβέρνηση είχε απορρίψει την προτεινόμενη χρηματοδότηση από τη ρωσική κρατική εταιρεία πυρηνικής ενέργειας Rosatom ύψους 350-450 εκατ. ευρώ φέτος, 1-1,5 δις. τον επόμενο χρόνο και η οποία θα έπρεπε να επιστραφεί σε μεταγενέστερο στάδιο, από το επιλεγμένο στρατηγικό επενδυτή²⁷.

Τελικά, η Αναπληρώτρια Υπουργός οικονομίας και ενέργειας της Βουλγαρίας, Magia Hristova ανακοίνωσε τα ονόματα των εταιρειών που συμμετείχαν στον διαγωνισμό για την επιλογή συμβούλου στο έργο κατασκευής του πυρηνικού σταθμού των 2.000 MW στην πόλη Μπέλενε του Δούναβη. Οι πλειοδότες είναι οι εξής: Τράπεζα HSBC, Τράπεζα Societe

²⁵ 08/04/2010. «Ρώσος δισεκατομμυριούχος θα επενδύσει σε ενεργειακά έργα στη Βουλγαρία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁶ 09/04/2010. «Η Ρωσία σταματά την κατασκευή του πυρηνικού σταθμού στο Μπέλενε», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁷ 22/04/2010. «Βουλγαρία: Θα συνεχίσει η κατασκευή του πυρηνικού εργοστασίου των 2.000 MW στο Μπέλενε», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

Generale, Κοινοπραξία μεταξύ της KPMG και Maguire, η εταιρεία Rothschild, η Arjil και η Ernst and Young. Ο νικητής αναμένεται να παρουσιάσει ένα σχέδιο για την ανάπτυξη του έργου και να ενημερώσει για το οικονομικό κόστος. Στη συνέχεια, θα πρέπει να προετοιμάσει την διαδικασία επιλογής των επενδυτών. Η κρατική βουλγαρική Energy Holding, η οποία κίνησε τη διαδικασία στις 19 Φεβρουαρίου 2010, δήλωσε ότι αναμένεται να επιλέξει τον σύμβουλο και να υπογράψει συμβόλαιο έως τα μέσα Ιουνίου του ίδιου έτους. Το Φεβρουάριο του 2008, η Ρωσική εταιρεία Atomstroyexport υπέγραψε σύμβαση 4 δις ευρώ για την κατασκευή των εγκαταστάσεων, αλλά στη συνέχεια εκτίμησε ότι η κατασκευή και η ενεργοποίηση των δύο μονάδων θα κοστίσει έως και 6 δις ευρώ. Η Ρωσική κρατική εταιρεία πυρηνικής ενέργειας Rosatom, η μητρική εταιρεία της Atomstroyexport, προσφέρθηκε να χορηγήσει 350 έως 400 εκατ. ευρώ για το έργο εντός του 2010 και ακόμη 1,5 δις Ευρώ τον επόμενο χρόνο χωρίς να ζητά κρατικές ή εταιρικές εγγυήσεις. Ωστόσο, η κυβέρνηση απέρριψε την πρόταση χρηματοδότησης και ανέφερε ότι η κατασκευή θα συνεχιστεί μετά την επιλογή του στρατηγικού επενδυτή²⁸.

«Η Βουλγαρική κυβέρνηση θα ενθαρρύνει τις επενδύσεις σε «πράσινα» έργα στις κατασκευές, την γεωργία και την μεταποίηση», δήλωσε ο Υπουργός Οικονομίας, Ενέργειας και Τουρισμού, Traycho Traykon. Επίσης θα ενθαρρύνει έργα υψηλής τεχνολογίας, Έρευνας & Ανάπτυξης, τις μεταφορές και τα logistics, αλλά και τα δημιουργικά έργα όπως οι κινηματογραφικές ταινίες. *«Η μεταρρύθμιση στην εκπαίδευση και η ανάπτυξη των υποδομών θα παραμείνουν σε υψηλή προτεραιότητα για το υπουργικό συμβούλιο»,* πρόσθεσε ο Υπουργός²⁹.

Επιπλέον, η Βουλγαρία σχεδιάζει την αποσύνδεση των εταιρειών ηλεκτρικής ενέργειας από τη Βουλγαρική Energy Holding και την ενσωμάτωσή τους στην εθνική εταιρεία διανομής ενέργειας NEK. *«Θα προσπαθήσουμε να ενσωματώσουμε όλες τις κρατικές εταιρείες ενέργειας σε μια ενιαία δομή, στην οποία η NEK θα αποτελέσει την κεφαλή»,* ανέφερε στο Κρατικό Πρακτορείο Ειδήσεων ΒΤΑ, η αναπληρωτής Υπουργός Ενέργειας, Magia Kristova, ενώ ο Υπουργός Ενέργειας, Traycho Traykon, είχε δηλώσει νωρίτερα ότι *«η κυβέρνηση σχεδιάζει να διαλύσει την Bulgarian Energy Holding (BEH) μέχρι το τέλος του Ιουνίου»*. Η BEH ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο του 2008, όταν η Bulgargaz Holding άλλαξε μορφή, ώστε να ενσωματώσει τα περιουσιακά στοιχεία των τεσσάρων άλλων εταιρειών ενέργειας της χώρας, αλλάζοντας παράλληλα την κύρια δραστηριότητά της και μετονομαζόμενη σε BEH. Στη νέα της μορφή η BHE θα έχει κάτω από την ομπρέλα της το μοναδικό πυρηνικό εργοστάσιο της Βουλγαρίας, Κοζλοντούι, το μονοπώλιο φυσικού αερίου, Bulgargaz, το διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς φυσικού αερίου, Bulgartransgaz, την

²⁸ 27/04/2010. *«Η Βουλγαρία ανακοινώνει τα ονόματα των υποψηφίων συμβούλων για το έργο κατασκευής του πυρηνικού σταθμού στο Μπέλενε»,* που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

²⁹ 13/04/2010. *«Η Βουλγαρία ενθαρρύνει την «πράσινη» οικονομία»,* που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

επιχείρηση τηλεπικοινωνιών, Bulgartel, την εταιρεία διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, NEK, και θα ελέγχει πλήρως τα θερμοηλεκτρικά εργοστάσια Maritsa East 2 και Maritsa East³⁰.

Μέσα σε όλα αυτά, την πιθανότητα η Βουλγαρία να προμηθεύεται φυσικό αέριο από το Τουρκμενιστάν, εξέτασε ο Υπουργός Ενέργειας της χώρας, Traycho Traykon, στη διάρκεια του διεθνούς συνεδρίου, που πραγματοποιείται στο Ασγκαμπάτ, παρουσία του Ευρωπαϊού Επιτρόπου αρμόδιου για θέματα Ενέργειας, Gider Etinger. Από το βήμα των εργασιών του συνεδρίου, ο κ. Traykon υπογράμμισε την ανάγκη εξεύρεσης ενός τρόπου διαφοροποίησης των πηγών προμήθειας ενεργειακών υλών, κυρίως των διαδρόμων μεταφοράς φυσικού αερίου προς τη Βουλγαρία και την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και προς το Τουρκμενιστάν. Σύμφωνα με τον ίδιο, «η συνεργασία της Βουλγαρίας με το Τουρκμενιστάν αποτελεί τμήμα του πλαισίου στρατηγικής, το οποίο "προσδιορίζει" τη Βουλγαρία ως κέντρο διαμετακόμισης των ενεργειακών υλών από την Ασία και την Κασπία προς την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια αγορά»³¹.

Ρουμανία

Πολιτικά

Όπως σημειώνει μια τελευταία δημοσιευμένη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προβληματικές οικονομίες όπως αυτές της Ελλάδας και της Ρουμανίας έχουν καταφέρει μέχρι σήμερα να εξασφαλίσουν τα λιγότερα ποσά από την ΕΕ προορισμένα για τα προγράμματα υποδομών, ενέργειας και εργασίας κατά τα έτη 2007-2013. Η ενδιάμεση έκθεση δείχνει ότι κατά τα πρώτα 3,5 χρόνια η Ελλάδα πραγματοποίησε προγράμματα αξίας 11,9% από το συνολικό ποσό των 20,4 δις ευρώ διαθέσιμων μέχρι το 2013, ενώ η Ρουμανία διαχειρίστηκε μόνο ένα λίγο μεγαλύτερο ποσοστό, 14,1%, από το διαθέσιμο ποσό των 19,6 δις ευρώ. Τα κοινοτικά κονδύλια για τις υποδομές έχουν ως στόχο να βοηθήσουν τις φτωχότερες περιοχές προκειμένου να βελτιωθούν οι αποσυντεθειμένες υποδομές, η πρόσβαση στο ευρυζωνικό Διαδίκτυο και να ενισχύσουν την εργασία, ενώ ένα από τα μέτρα λιτότητας που ζήτησε τόσο η ΕΕ όσο και το ΔΝΤ ήταν να μειωθούν οι κρατικές δαπάνες και το μέγεθος του Δημοσίου τομέα³².

Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Jose Manuel Barroso, ζήτησε από τις ρουμανικές αρχές να επιλύσουν τη νομική αβεβαιότητα που περιβάλλει την

³⁰ 15/04/2010. «Η Βουλγαρία σχεδιάζει να ενσωματώσει τις εταιρείες ενέργειας σε νέα εταιρεία Holding», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³¹ 16/04/2010. «Βουλγαρία-Την προμήθεια φυσικού αερίου από το Τουρκμενιστάν εξετάζει η Βουλγαρία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.express.gr>

³² Pop V. 01/04/2010. «Cash-strapped states slow at tapping EU funds», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://euobserver.com>

υποστηριζόμενη από την ΕΕ Εθνική Αντιπροσωπεία Ακεραιότητας, η οποία διερευνά τη σύγκρουση συμφερόντων των δημοσίων λειτουργών, κατόπιν της απόφασης του Συνταγματικού Δικαστηρίου της χώρας να της αφαιρέσει βασικές της αρμοδιότητες. Το Δικαστήριο αποφάσισε ότι οι εξουσίες της Αντιπροσωπείας ήταν αντισυνταγματικές, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι 7 από τους 9 Δικαστές κατά τη στιγμή της απόφασης βρίσκονταν υπό τη διερεύνηση της Αντιπροσωπείας. «*Η Αντιπροσωπεία χρειάζεται μια σταθερή νομική βάση που θα εγγυάται την πλήρη ανεξαρτησία της και τη δυνατότητα να πραγματοποιεί σωστές έρευνες*» ανέφερε ο κ. Barroso κατά τη διάρκεια συνέντευξης τύπου που παραχώρησε από κοινού με το Ρουμάνο Πρόεδρο, Traian Basescu. Η καθιέρωση της Αντιπροσωπείας αυτής ήταν μια από της 4 δεσμεύσεις που ανέλαβε η Ρουμανία το 2007 κατά την είσοδό της στην ΕΕ, καθώς αν αντιμετώπιζε επίμονα προβλήματα στην απονομή της δικαιοσύνης, όπου η διαφθορά αλλά και οι καταχρήσεις από δημόσιους λειτουργούς έπρεπε να αντιμετωπιστούν. Βασική αποστολή της Αντιπροσωπείας ήταν να ελέγχει τα περιουσιακά στοιχεία και τις οικονομικές δηλώσεις δημοσίων λειτουργών και να αναφέρει πιθανές ατασθαλίες στις δικωτικές αρχές, ενώ η δραστηριότητά της ήταν μία από τις διαρκείς θετικές πτυχές της διετούς έκθεσης που εξέδιδε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την αναδιάρθρωση της δικαιοσύνης και την αντιμετώπιση της διαφθοράς στη Ρουμανία. Περαιτέρω, ο κ. Barroso σημείωσε ότι «*η απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Ρουμανίας δεν αποτελεί πρόβλημα για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά αποτελεί πρόβλημα σε σχέση με τις εγγυήσεις που δόθηκαν στην ΕΕ, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στα λοιπά κράτη-μέλη. Ελπίζουμε ότι η Ρουμανία θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της!*». Ο Ρουμάνος Πρόεδρος από την άλλη πλευρά διαβεβαίωσε τον κ. Barroso ότι η Κυβέρνηση θα επιλύσει την υπό αμφισβήτηση νομική υπόσταση της παραπάνω Αντιπροσωπείας, ενώ σημείωσε ότι «*Η Ρουμανία θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της προκειμένου να διαθέτει μια λειτουργική Αντιπροσωπεία η οποία επιτογχανεί τους στόχους της περί ελέγχου των περιουσιακών στοιχείων των δημοσίων λειτουργών και της πρόελευσης αυτών*». Σε κάθε περίπτωση, μέχρι το νέο νομικό πλαίσιο να τεθεί σε εφαρμογή όλες οι έρευνες έχουν ανασταλεί και η Αντιπροσωπεία έχει μετατραπεί σε απλό αποδέκτη των περιουσιακών δηλώσεων, χωρίς να μπορεί να διεξάγει έρευνα ούτε φυσικά να τις δημοσιεύσει³³.

Κοινωνικά

Σύμφωνα με πρόσφατες πληροφορίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκτός από τη Μεγάλη Βρετανία, 4 κράτη-μέλη, η Αυστρία, η Γερμανία, η Ιρλανδία και η Ρουμανία παρουσιάζουν αύξηση στο ποσοστό των πολιτών τους οι οποίοι καταναλώνουν τακτικά πάνω από 5 ποτήρια αλκοόλ κατά τη διάρκεια μιας νύχτας. Τα μεγαλύτερα ποσοστά συχνής κατανάλωσης αλκοόλ παρουσιάστηκαν στην Ιρλανδία με 44%, στη Ρουμανία με 39% και στη Γερμανία και την Αυστρία με 36%. Και ενώ η Μεγάλη Βρετανία δεν βρίσκεται

³³ Pop V. 22/04/2010. «*Barroso asks Romania to preserve EU-backed anti-corruption body*», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://euobserver.com>

στις υψηλότερες κλίμακες, διατηρεί επίσης υψηλό ποσοστό, 34%, ενώ στο ίδιο ποσοστό πλέον ανέρχεται τόσο η Ισπανία όσο και η Ελλάδα. Αξίζει να σημειωθεί ότι η έρευνα έδειξε ότι η οικονομική κρίση άσκησε πολύ χαμηλή επίδραση στα ποσοστά συχνής κατανάλωσης αλκοόλ, με μια μικρή αύξηση από 15% σε 17%³⁴.

Η ανεργία συνέχισε να αυξάνεται στη Ρουμανία κατά 0,3%, για να φθάσει το 8,36% το Μάρτιο 2010, αναφέρουν οι στατιστικές που δημοσιεύθηκαν μέσα στον Απρίλιο 2010. Περισσότεροι από 765.000 Ρουμάνοι είναι άνεργοι, σύμφωνα με τα νέα αριθμητικά στοιχεία, ενώ η ανεργία είναι χαμηλότερη στην πρωτεύουσα και υψηλότερη στις φτωχές περιοχές βορειοανατολικά της χώρας, σύμφωνα με τον οργανισμό για την απασχόληση. Σημειώτεον ότι η ανεργία αυξήθηκε κατά 0,3% το Μάρτιο 2010 σε σχέση με τον Φεβρουάριο του ίδιου έτους, ενώ αυξήθηκε σημαντικά σε σχέση με το Μάρτιο του 2009, που ήταν 5,6%³⁵.

Οικονομικά

Σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση της ING είναι πιθανόν οι Fitch και Standard & Poor να αναβαθμίσουν τη Ρουμανία στην επενδυτική κατηγορία μέχρι το τέλος του χρόνου είτε στις αρχές του 2011, εφόσον περιορισθεί το έλλειμμα, αν και στην έκθεση εκφράζονται αμφιβολίες κατά πόσον η Ρουμανία θα είναι σε θέση να επιτύχει τους στόχους που έχει θέσει για το 2010 και 2011. Στις 10 Μαρτίου 2010 η Standard & Poor αναβάθμισε την Ρουμανία από «αρνητική» σε σταθερή, ακολουθώντας τη Fitch που είχε επίσης αναβαθμίσει τη Ρουμανία στις 2 Φεβρουαρίου 2010³⁶.

Σύμφωνα δε με τη γνώμη αναλυτών της RBS Bank, η μείωση του επιτοκίου αναφοράς από την Κεντρική Τράπεζα της Ρουμανίας (BNR) στο 5,5-6% μέχρι το τέλος του έτους είναι εφικτή, με την προϋπόθεση ότι θα επαληθευθεί η εκτίμηση της Κεντρικής Τράπεζας για ετήσιο πληθωρισμό της τάξεως του 3,5%. Σύμφωνα με το βασικό σενάριο, ο ετήσιος πληθωρισμός θα κυμαίνεται μεταξύ 3,5 και 3,6% και, σύμφωνα με μια πιο απαισιόδοξη εξέλιξη, θα μπορούσε να ανέλθει στο 4%. Η Εθνική Τράπεζα πάντως προχώρησε σε νέα

³⁴ Phillips L. 21/04/2010. «"Binge Britain"? EU survey finds "Binge Romania" closer to the truth on drinking», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://euobserver.com>

³⁵ 09/04/2010. «Ρουμανία: Η ανεργία έφθασε το 8,36% το Μάρτιο», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁶ Roberts M. 06/04/2010. «Πιθανή η αναβάθμιση της Ρουμανίας από Fitch και Standard & Poors το 2011», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

μείωση του επιτοκίου αναφοράς και συγκεκριμένα στο 6,5%, από το 7% που ήταν προηγουμένως³⁷.

Βέβαια, σύμφωνα με στοιχεία του Banking Risk Center της Ρουμανίας, τα δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών και για ποσά μεγαλύτερα από 20.000 λεί ξεπέρασαν το Φεβρουάριο του τρέχοντος έτους τα 6,41 δις Λεί (περίπου 1.509 δις ευρώ), σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 11,53% σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους. Τα συνολικά επισφαλή χρέη αυξήθηκαν το Φεβρουάριο 2010 κατά 8,79% στα 9,424 δις Λεί (περίπου 2.217 δις ευρώ), σε σχέση με τον Ιανουάριο του ίδιου έτους³⁸.

Από την άλλη πλευρά, η Βουλγαρία και η Ρουμανία είναι οι μόνες χώρες της ομάδας των νεοεισερχόμενων στην ΕΕ μελών (EU10), στις οποίες οι ξένες επενδύσεις δεν διαμορφώθηκαν σε ποσοστό χαμηλότερο του 2% του ΑΕΠ, όπως αναφέρεται στην τακτική οικονομική αναφορά της Παγκόσμιας Τράπεζας. Σύμφωνα με την ίδια έκθεση, στις δύο χώρες οι ρυθμοί ανάπτυξης των οικονομιών θα κινούνται σε θετικό «έδαφος», ωστόσο θα είναι χαμηλότεροι σε σχέση με την οικονομική ανάπτυξη που σημειώθηκε πριν από την εκδήλωση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Με βάση τις προβλέψεις της Παγκόσμιας Τράπεζας, η Πολωνία, η Σλοβακία, η Λιθουανία, η Ρουμανία και η Τσεχία κατέχουν τις πρώτες θέσεις της οικονομικής ανάρρωσης το 2010. Όπως εξάλλου επισημαίνεται, ενώ η ανάρρωση της παγκόσμιας οικονομίας είναι σε εξέλιξη, η προοπτική για την περιοχή EU10 παραμένει αβέβαιη. Η ανεργία αυξάνεται και αναμένεται να καταγράψει πτώση μόνο το 2011. Υπό το πρίσμα μιας αδύναμης ανάρρωσης, οι εταιρείες αναμένεται ότι θα αναβάλλουν προσλήψεις νέων εργατών έως ότου οι προβλέψεις της ανάπτυξης επιβεβαιωθούν, ειδικά από τη στιγμή που πολλές επιχειρήσεις μείωσαν το μέσο όρο ωρών εργασίας ανά εργαζόμενο στη διάρκεια της κρίσης. Επιπλέον, σύμφωνα με την έκθεση, ορισμένες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Βουλγαρίας, της Τσεχίας, της Ρουμανίας και της Σλοβακίας, ξεκίνησαν ένα «αγώνα» αντιμετώπισης των δημοσιονομικών πιέσεων, προκειμένου να καταστήσουν περισσότερο αποτελεσματική τη δημόσια διαχείριση³⁹.

Την ίδια στιγμή, επενδυτικό πρόγραμμα, ύψους 750 εκ. δολαρίων υλοποιείται στο λιμάνι της Κονσταντζα, στη Μαύρη Θάλασσα, *«με στόχο την αναβάθμιση των υποδομών του λιμένα, τον εκσυγχρονισμό του και τη βελτίωση της*

³⁷ Roberts M. 06/04/2010. *«Η Κεντρική Τράπεζα της Ρουμανίας αναμένεται να μειώσει το βασικό επιτόκιο της στο 5,5 έως 6 τοις εκατό μέχρι το τέλος του έτους»*, που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁸ Roberts M. 08/04/2010. *«Αύξηση στα επισφαλή δάνεια κατά 8,79 τοις εκατό στη Ρουμανία το Φεβρουάριο»*, που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

³⁹ 07/04/2010. *«Παγκόσμια Τράπεζα: Θετική η οικονομική πορεία της Βουλγαρίας και Ρουμανίας»*, που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.kathimerini.gr>

ανταγωνιστικότητάς του,στη διεθνή αγορά», όπως δήλωσε ο γενικός διευθυντής του οργανισμού λιμένας, Ioan Balan, στη διάρκεια εκδήλωσης που πραγματοποιήθηκε στο Κρεμς (Αυστρία) για την παρουσίαση του λιμένα. Σύμφωνα με τον ίδιο, «πέραν του επενδυτικού προγράμματος που υλοποιούν ιδιωτικά κεφάλαια, ο λιμένας απορρόφησε ευρωπαϊκά κονδύλια για την υλοποίηση συγκεκριμένων έργων, μεταξύ των οποίων η κατασκευή γέφυρας μήκους ενός χιλιομέτρου στο κανάλι του Δούναβη της Μαύρης Θάλασσας». Στην εκδήλωση περισσότεροι από 200 εκπρόσωποι αυστριακών εταιρειών ενημερώθηκαν για τις δυνατότητες του λιμένα από τη ρουμανική αντιπροσωπεία του οργανισμού λιμένας, της οποίας επικεφαλής ήταν ο γενικός γραμματέας του υπουργείου Μεταφορών και Υποδομών, Marin Anton. Ο κ. Anton υπογράμμισε ότι «προτεραιότητα της ρουμανικής κυβέρνησης αποτελεί η αναβάθμιση του λιμένα της Κονστάντζα και η "τοποθέτησή" του στις τέσσερις πρώτες θέσεις των μεγαλύτερων ευρωπαϊκών λιμένων»⁴⁰.

Βέβαια, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ενδέχεται να μειώσει την πρόβλεψη του για την οικονομική ανάπτυξη της Ρουμανίας το 2010 και να ζητήσει από την κεντρική κυβέρνηση συνασπισμού να ανανεώσει τη δέσμευσή της για την επίτευξη του στόχου σχετικά με το έλλειμμα του προϋπολογισμού. Το ΔΝΤ πρόκειται να στείλει μια αποστολή στο Βουκουρέστι μεταξύ 27 Απριλίου και 7 Μαΐου 2010 για την εξέταση της πορείας του πακέτου ενίσχυσης της Ρουμανίας ύψους 20 δις. ευρώ, το οποίο αναβίωσε το Φεβρουάριο μετά από μήνες πολιτικών αντιπαραθέσεων. Σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας διάσωσης, η Ρουμανία έχει δεσμευτεί να μειώσει το έλλειμμα του προϋπολογισμού στο 5,9% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος του τρέχοντος έτους από το 7,2% του 2009. Τα οικονομικά όμως δεδομένα μέχρι στιγμής δείχνουν ότι ο στόχος δεν επιτυγχάνεται και αξιωματούχοι του ΔΝΤ υπαινίχθηκαν πρόσφατα ότι η προηγούμενη εκτίμηση για το 2010 -που έδειχνε αύξηση της τάξης του 1,3%- θα μπορούσε να αλλάξει σε ελαφρώς χαμηλότερα επίπεδα, πιθανόν στο 1%, εφόσον ασκηθεί πίεση στα φορολογικά έσοδα. Επομένως, η Ρουμανία χρειάζεται απεγνωσμένα να χαλιναγωγήσει τις δημόσιες δαπάνες της τη στιγμή που ο δημόσιος τομέας της απασχολεί 1,3 εκατομμύρια άτομα, περίπου το 1/3 του συνολικού εργατικού δυναμικού και το κόστος των συντάξεων και των μισθών είναι περίπου 18% του ΑΕΠ. Η κυβέρνηση έχει παγώσει τους μισθούς και τις συντάξεις φέτος και κατάφερε να περάσει από τη Βουλή κάποια φορολογική μεταρρύθμιση, αλλά χρειάζεται ακόμη να εφαρμόσει επώδυνες περικοπές, και ενδεχομένως να προχωρήσει σε απολύσεις, γεγονός που έχει προκαλέσει απειλές για απεργία από τα ισχυρά συνδικάτα⁴¹.

⁴⁰ 16/04/2010. «Ρουμανία-Επενδυτικό πρόγραμμα 750 ρκ. Δολαρίων στο λιμάνι της Κονστάντζα», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.express.gr>

⁴¹ Pie L. 21/04/2010. «Το ΔΝΤ ενδέχεται να μειώσει τις προβλέψεις για την ανάπτυξη της Ρουμανίας το 2010», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

Από την άλλη πλευρά, το πρόγραμμα των διαβουλεύσεων της ομάδας των εμπειρογνομόνων του ΔΝΤ που επισκέπτονται τη Ρουμανία συνεχίζεται κανονικά, ενώ ο επικεφαλής της αποστολής, Jeffrey Franks, είχε κύκλο διαβουλεύσεων με τη διοίκηση της Αρχής Διαχείρισης Κρατικής Περιουσίας (AVAS). Η αποστολή του ΔΝΤ θα παραμείνει στη Ρουμανία μέχρι την 7η Μαΐου 2010, αξιολογώντας την πορεία της ρουμανικής οικονομίας στο πλαίσιο της εφαρμογής της συμφωνίας δανειοδότησης που έχει υπογραφεί μεταξύ της κυβέρνησης και του ΔΝΤ. Πρόκειται για την 4η αξιολόγηση της ρουμανικής οικονομίας από το ΔΝΤ, ενώ η αναφορά της αξιολόγησης αναμένεται να υποβληθεί στο διοικητικό συμβούλιο του ΔΝΤ στο δεύτερο 15νθήμερο του Ιουνίου 2010. Με την προϋπόθεση της θετικής αξιολόγησης, η χώρα θα λάβει την 5η δόση της δανειοδοτικής συμφωνίας που έχει υπογράψει, ύψους 768 εκ. δολαρίων⁴².

Σύμφωνα βέβαια με τα προκαταρκτικά στοιχεία που ανακοινώθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών της Ρουμανίας στα τέλη Απριλίου, εντός του πλαισίου - στόχου της δανειοδοτικής συμφωνίας της Ρουμανίας με το ΔΝΤ είναι το έλλειμμα του προϋπολογισμού για το α' τρίμηνο του 2010, καθώς διαμορφώθηκε σε 8,22 δις. λεί (περίπου 1,9 δις. ευρώ). Με βάση τη συμφωνία μεταξύ των δύο μερών, το έλλειμμα του προϋπολογισμού δεν έπρεπε να ξεπεράσει τα 8,25 δις. λεί, στόχος που επετεύχθη, όπως επισημάνθηκε, μεταξύ άλλων, στην ίδια ανακοίνωση του Υπουργείου Οικονομικών, ενώ προστέθηκε ότι το 2010 το έλλειμμα του προϋπολογισμού δεν θα πρέπει να ξεπεράσει το 5,9% του ΑΕΠ⁴³.

Θα πρέπει πάντως να υπογραμμιστεί ότι συγκρατημένη αισιοδοξία διακατέχει τον επιχειρηματικό κόσμο στη Ρουμανία για την πορεία της ανάπτυξης της οικονομίας, σύμφωνα με όσα προκύπτουν από τα στοιχεία του Απριλίου 2010 που ανακοίνωσε η εθνική στατιστική υπηρεσία της Ρουμανίας (INS), με βάση τις απαντήσεις των διευθυντικών στελεχών των εμπορικών εταιριών. Σύμφωνα με όσα προκύπτουν από τις απαντήσεις των διευθυντικών στελεχών, οι τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών αναμένεται να ανακάμψουν το επόμενο τρίμηνο, όπως και οι τομείς των κατασκευών και του λιανεμπορίου. Μάλιστα, στον τομέα των κατασκευών εκτιμάται ότι το επόμενο τρίμηνο θα υπάρξει σταθεροποίηση στην αγορά και αύξηση των παραγγελιών. Στον τομέα της απασχόλησης πάντως εκτιμάται ότι θα καταγραφεί μικρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας⁴⁴.

⁴² 29/04/2010. «Ρουμανία: Διαβουλεύσεις του ΔΝΤ με την Αρχή Διαχείρισης Κρατικής Περιουσίας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.express.gr>

⁴³ 29/04/2010. «Ρουμανία: Εντός του πλαισίου-στόχου της δανειοδοτικής συμφωνίας με το ΔΝΤ», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.express.gr>

⁴⁴ 28/04/2010. «Συγκρατημένη αισιοδοξία για την ανάπτυξη στη Ρουμανία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.kathimerini.gr>

Φορολογία-Εισόδημα

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, οι Ρουμανικές φορολογικές αρχές μπορούν να εγκρίνουν χρήση φορολογικής περιόδου για την καταβολή ΦΠΑ διαφορετικής από μηνιαία ή τριμηνιαία, μετά από αίτηση του φορολογούμενου. Φορολογούμενοι που διενεργούν φορολογητέες πράξεις μόνο μέχρι 3 μήνες σε κάθε εξάμηνο μπορεί να επιλέξουν ως φορολογική περίοδο υποβολής ΦΠΑ το εξάμηνο, ενώ φορολογούμενοι που διενεργούν φορολογητέες πράξεις μόνο μέχρι 6 μήνες σε κάθε έτος μπορούν να επιλέξουν φορολογική περίοδο ενός ημερολογιακού έτους. Οι φορολογούμενοι που επιθυμούν να τροποποιήσουν τις περιόδους πρέπει να υποβάλουν αίτηση στην εφορία μέχρι την 25η Φεβρουαρίου του έτους για το οποίο ζητούν την αλλαγή της περιόδου. Υπάρχουν βέβαια ορισμένα κριτήρια που καθορίζουν αν μια ρουμανική εταιρεία είναι υποχρεωμένη να καταρτίσει πλήρεις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (ισολογισμό, κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, κατάσταση μεταβολών των ιδίων κεφαλαίων, κατάσταση ταμειακών ροών και σημειώσεις επί των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων), καθώς και έκθεση νόμιμου ελεγκτή. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται οι εταιρείες που σε δύο συνεχόμενους ετήσιους ισολογισμούς πληρούν 2 από τα παρακάτω κριτήρια: 1) συνολικό ενεργητικό ύψους άνω των 3.650.000,00 ευρώ 2) καθαρός κύκλος εργασιών υπερβαίνει το ποσό των 7.300.000,00 ευρώ ή 3) απασχόλησαν πάνω από 50 εργαζομένους κατά μέσο όρο κατά τη διάρκεια του έτους. Ρουμανικές εταιρείες που δεν υπόκεινται σε υποχρεωτικό έλεγχο υποβάλουν απλουστευμένες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που περιλαμβάνουν: τον συντομευμένο ισολογισμό, την κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και τις σημειώσεις επί των απλουστευμένων οικονομικών καταστάσεων. Προαιρετικά, μπορούν επίσης να υποβάλουν δήλωση αλλαγής του μετοχικού κεφαλαίου ή / και την κατάσταση ταμειακών ροών⁴⁵.

«Η στενότητα του προϋπολογισμού θα μπορούσε να υποχρεώσει την κυβέρνηση να αυξήσει το ΦΠΑ μαζί με άλλα μέτρα που θα βοηθήσουν την αύξηση των εσόδων», δήλωσε σε μακροοικονομική ανάλυση ο επικεφαλής οικονομολόγος της Εμπορικής Τράπεζας της Ρουμανίας (BCR), Lucian Anghel. Στην ανάλυση ο κ. Anghel υποστήριξε ότι «θα πρέπει να μεταρρυθμιστεί ο δημόσιος τομέας και η κυβέρνηση θα πρέπει να αναθεωρήσει τις ανελαστικές δαπάνες του προϋπολογισμού»⁴⁶. Η Ρουμανία βέβαια θα προχωρήσει σε δραστικές αναπροσαρμογές των δημοσίων δαπανών της μέσα στο επόμενο χρονικό διάστημα, με δεδομένη τη μείωση των εσόδων που παρουσιάζουν τα δημόσια οικονομικά της. Η αρνητική αυτή εξέλιξη, αλλά και η υλοποίηση των μέτρων μείωσης των δημοσίων ελλειμμάτων, θα επηρεάσουν αυξητικά τη διαμόρφωση του

⁴⁵ 06/04/2010. «Έγκριση για καταβολή ΦΠΑ σε εξαμηνιαία/ετήσια φορολογική περίοδο και υλοποίηση ελέγχου από ορκωτό ελεγκτή στη Ρουμανία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁴⁶ Roberts M. 06/04/2010. «Ο Επικεφαλής οικονομολόγος της Εμπορικής Τράπεζας της Ρουμανίας προβλέπει πιθανή αύξηση του ΦΠΑ», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

ποσοστού της ανεργίας στη χώρα μέσα στο επόμενο χρονικό διάστημα, όπως παρατηρεί η Παγκόσμια Τράπεζα. Σημειωτέον ότι η ανεργία στη Ρουμανία καταγράφηκε σε ποσοστό 8,3% το Φεβρουάριο (2010), αυξημένη κατά 3% σε σύγκριση με το Φεβρουάριο του 2009⁴⁷.

Ρουμανία και ΕΕ

Ο Πρωθυπουργός της Ρουμανίας Emil Bok δήλωσε κατά τη διάρκεια των εγκαινίων της νέας έδρας της Υπηρεσίας Μετανάστευσης στο Cluj ότι *«μείζων πολιτικός στόχος της Ρουμανίας, μετά την ένταξή της στην ΕΕ και το ΝΑΤΟ είναι να ενταχθεί στη συνθήκη Σένγκεν μέχρι τον Μάρτιο του 2011»*, προσθέτοντας ότι *«οι ρουμανικές αρχές θα καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίτευξη αυτού του στόχου»*. Ο Πρωθυπουργός πρόσθεσε ότι *«οι ρουμανικές αρχές θα αντιμετωπίσουν μεγάλες ευθύνες μόλις η χώρα ενταχθεί στην συνθήκη και ότι δεν θα πρέπει να έχουν καμία ανοχή όσον αφορά στις ποιοτικές προδιαγραφές, δεδομένου ότι η χώρα θα πρέπει να εξασφαλίσει την ασφάλεια των συνόρων της για τους 500 εκατομμύρια πολίτες της ΕΕ»*⁴⁸.

Ενέργεια

Επενδύσεις ύψους 10 εκ. ευρώ για την κατασκευή μικρών υδροηλεκτρικών σταθμών (ισχύος μικρότερης ή ίσης των 10 MW) και τον εκσυγχρονισμό μιας άλλης μονάδας παραγωγής ενέργειας στη Βόρεια Ρουμανία πρόκειται να υλοποιήσει η παραγωγός ηλεκτρικού εξοπλισμού, Electromagnetica Bucharest (ELMA). Η ELMA ξεκίνησε την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας το 2007, έπειτα από την απόκτηση αρκετών μονάδων της Hidroelectrica. Στην ανακοίνωσή της επισήμανε ότι ποσοστό άνω του 30% του ποσού που θα επενδύσει θα διατεθεί για την κατασκευή των νέων, μικρών υδροηλεκτρικών σταθμών⁴⁹.

Η LC Business SRL σκοπεύει να επενδύσει περίπου 10 εκ. ευρώ για την κατασκευή ενός αιολικού σταθμού παραγωγής ενέργειας ισχύος 9 MW στην Oravita, στο Caras Severin County της Ρουμανίας. *«Το έργο θα συγχρηματοδοτηθεί από την ΕΕ με επιδότηση ύψους 30% της συνολικής επένδυσης»*, δήλωσε στην καθημερινή εφημερίδα libera, ο Γενικός Διευθυντής της LC Business, Lucian Perescu. Το έργο προγραμματίζεται να κατασκευασθεί και να λειτουργήσει μέχρι τον Οκτώβριο 2010, ενώ η εταιρεία έχει ήδη εξασφαλίσει όλες τις απαραίτητες άδειες. Η εγκατάσταση θα αποτελείται από 6 γεννήτριες ισχύος 1,5 MW η κάθε μία. Αξιίζει να σημειωθεί ότι η εταιρεία LC

⁴⁷ 07/04/2010. *«Ρουμανία: Αύξηση της ανεργίας αναμένει η Παγκόσμια Τράπεζα»*, που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.express.gr>

⁴⁸ Roberts M. 06/04/2010. *«Πρωταρχικός πολιτικό στόχος της Ρουμανίας η ένταξή της στη συνθήκη του Σένγκεν»*, που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁴⁹ 07/04/2010. *«Ρουμανία: Επένδυση 10 εκ. ευρώ για ενεργειακά έργα από την ELMA»*, που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.express.gr>

Business SRL ιδρύθηκε το 2008 και χρειάστηκε 2 χρόνια για να εξασφαλίσει όλες τις απαιτούμενες άδειες⁵⁰.

Επίσης, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης εξετάζει την παροχή χρηματοδότησης για την κατασκευή δύο αιολικών πάρκων στη Ρουμανία με συνδυασμένη εγκατεστημένη ισχύ 228 MW. Η ΕΤΑΑ δεν έδωσε οικονομικά στοιχεία για την αξία της προβλεπόμενης χρηματοδότησης, το έργο όμως που βρίσκεται στη νότια περιοχή της Dobrogea, περίπου 100 χιλιόμετρα δυτικά από την Constanta, το λιμάνι της Μαύρης Θάλασσας, περιλαμβάνει τα αιολικά πάρκα Pestera (90 MW) και το κοντινό Cernavoda (138 MW), όπως ανέφερε σε δελτίο τύπου της. Τα αιολικά πάρκα βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο κατασκευής και έχουν όλες τις προβλεπόμενες άδειες, ενώ κανένα από αυτά δεν βρίσκεται σε περιοχή Natura 2000⁵¹.

Βέβαια, η International Finance Corporation (IFC), ο ιδιωτικός βραχίονας της Παγκόσμιας Τράπεζας, ανακοίνωσε ότι εξετάζει το ενδεχόμενο να παρέχει 2 δάνεια συνολικού ύψους 115 εκατ. ευρώ (155 εκατομμύρια δολάρια) σε δύο πορτογαλικές επιχειρήσεις κοινής ωφελείας Energias de Portugal, για την χρηματοδότηση της κατασκευής των δύο αιολικών πάρκων στη νοτιοανατολική Ρουμανία. «Τα δύο έργα πρασίνου, Cernavoda και Pestera, έχουν συνολική παραγωγική ικανότητα 228 μεγαβάτ (MW)», ανέφερε σε δήλωσή του εκπρόσωπος της IFC. Προσέθεσε ότι «το συνολικό κόστος των έργων υπολογίζεται σε 328 εκ. ευρώ, εκ των οποίων τα 200 εκ. ευρώ προορίζονται για το αιολικό πάρκο Cernavoda, το οποίο θα έχει εγκατεστημένη ισχύ 138 MW». Η προτεινόμενη επένδυση της IFC χωρίζεται σε δύο δάνεια ύψους 82 εκ. ευρώ και 33 εκ. ευρώ, αντιστοίχως, ενώ προσέθεσε ότι «θα μπορούσε να αυξήσει τη χρηματοδότηση για τα έργα». Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης & Ανάπτυξης δήλωσε ότι εξετάζει το ενδεχόμενο να χορηγήσει ισόποσα δάνεια για τα έργα, ενώ και για τα δύο δάνεια εκκρεμεί η έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της IFC στις 17 Ιουνίου 2010. Τα αιολικά πάρκα είναι σήμερα υπό κατασκευή και η εμπορική εκμετάλλευσή της αναμένεται να ξεκινήσει το Δεκέμβριο του 2010 για το Cernavoda και το Σεπτέμβριο του 2010 για το Pestera⁵².

Από την άλλη πλευρά, η ρουμανική εταιρεία Πετρελαίου και φυσικού αερίου Petrom, η οποία ανήκει στην Αυστριακή OMV, πρόκειται να προχωρήσει σε επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας το 2011, χρόνια που σχεδιάζει να εισέλθει στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. «Προς το παρόν ερευνούμε μια σειρά τεχνολογιών παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας και θα αποφασίσουμε ανάλογα με το τι προσφέρει η αγορά. Σε κάθε περίπτωση, το 2011 θα είμαστε έτοιμοι για την

⁵⁰ Roberts M. 08/04/2010. «Επένδυση 10 εκατ. Ευρώ για αιολικό πάρκο στη Ρουμανία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

⁵¹ 09/04/2010. «Δύο αιολικά πάρκα στη Ρουμανία με την χρηματοδότηση της ΕΤΑΑ», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

⁵² 20/04/2010. «Η IFC εξετάζει το ενδεχόμενο παροχής δανείου 115 εκατ. ευρώ για δύο αιολικά πάρκα στη Ρουμανία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.balkans.com/gr>

παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στο εργοστάσιό μας στο Brazi», δήλωσε εκπρόσωπος της Petrom. Τον Ιούνιο 2009 η OMV ξεκίνησε τις εργασίες κατασκευής του σταθμού παραγωγής ενέργειας με φυσικό αέριο που θα έχει εγκατεστημένη ισχύ 860 μεγαβάτ, και θα κοστίσει στην εταιρεία περίπου 500 εκ. ευρώ. Η πετρελαϊκή εταιρεία έχει επίσης λάβει έγκριση για να ξεκινήσει την παροχή ηλεκτρικού ρεύματος στο εθνικό δίκτυο το δεύτερο εξάμηνο του 2011, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι η κατασκευή του έργου γίνεται από κοινοπραξία της General Electric (ΗΠΑ) και της Ελληνικής ΜΕΤΚΑ και προγραμματίζεται να ολοκληρωθεί το Σεπτέμβριο του 2011⁵³.

Ακολούθως, ο Ρουμάνος Υπουργός Οικονομίας, Adriean Videanu, υπέγραψε μνημόνιο συμφωνίας με τους ομολόγους του από το Αζερμπαϊτζάν, Natig Aligen και της Γεωργίας, Alexander Khetaguri, για την κατασκευή του έργου AGIR με στόχο να φέρει φυσικό αέριο από την Κασπία Θάλασσα προς τη Ρουμανία. Το έργο πρόκειται να κοστίσει 4-6 δισ. ευρώ και θα περιλαμβάνει σταθμούς φυσικού αερίου στη Ρουμανία και τη Γεωργία. Προκαταρκτικές συμφωνίες με κάθε μία από τις δύο χώρες είχαν ήδη επιτευχθεί, ενώ η κοινοπραξία που θα αναλάβει την κατασκευή του έργου περιλαμβάνει την Romgaz (Ρουμανία), τη Socar (Azerbaijan), τη Γεωργιανή εθνική εταιρεία φυσικού αερίου και ξένους εταίρους, ενώ οι εταιρείες θα συμβάλουν με το 90% του κόστους του έργου⁵⁴.

Την ίδια στιγμή η China National Electric Equipment Corporation, ο μεγαλύτερος προμηθευτής εξοπλισμού για τον ενεργειακό τομέα και μία από τις 100 κορυφαίες εταιρείες στην Κίνα, σχεδιάζει να κατασκευάσει θερμοηλεκτρικό σταθμό στο Rovinari, της κομητείας Gorj στη Ρουμανία, στη θέση της υπάρχουσας μονάδας της Energetika⁵⁵.

Σύμφωνα βέβαια με τα ρουμανικά μέσα ενημέρωσης, το ρουμανικό κράτος προτίθεται να πωλήσει μειοψηφικά πακέτα μετοχών σε εταιρίες ενέργειας. Στη λίστα με τις μετοχές που πρόκειται να πωληθούν περιλαμβάνονται το 12,6% των μετοχών της Petrom (SNP), το 15% των μετοχών της Transgaz (TGN), της Transelectrica (TEL) και της κρατικής παραγωγού φυσικού αερίου, Romgaz, καθώς και άλλων συμμετοχών στους τομείς της ενέργειας και των εταιρειών διανομής φυσικού αερίου που έχουν ήδη ιδιωτικοποιηθεί. Μέσα από αυτήν την κίνηση το ρουμανικό κράτος αναμένεται να εισπράξει περίπου 1 δισ. ευρώ⁵⁶.

⁵³ Roberts M. 08/04/2010. «Η Petrom σχεδιάζει επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας το 2011», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁵⁴ 13/04/2010. «Η Ρουμανία υπογράφει συμφωνία με τη Γεωργία και το Αζερμπαϊτζάν για το έργο μεταφοράς φυσικού αερίου», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁵⁵ 14/04/2010. «Κινέζοι επενδυτές προτείνουν επένδυση ενός δις ευρώ για ενεργειακά έργα στη Ρουμανία», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>

⁵⁶ 19/04/2010. «Η Ρουμανία πωλεί μειοψηφικά πακέτα μετοχών σε εταιρείες ενέργειας», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

Από την άλλη πλευρά, η κοινοπραξία Nabucco ξεκίνησε μια πρώτη διαδικασία διαγωνισμού αξίας 3,5 δις. ευρώ (\$ 4700000000) για την κατασκευή του αγωγού φυσικού αερίου, μια κίνηση που πρόκειται να καθυστερήσει τις ανησυχίες της ΕΕ για την ομαλή εκτέλεση του έργου και η οποία υποστηρίζει το έργο. Το έργο, που έχει προϋπολογισμό 7,9 δις ευρώ, έχει υποφέρει από καθυστερήσεις και οι αναλυτές αμφισβήτησαν κατά πόσο θα υλοποιηθεί εγκαίρως ή και καθόλου, αλλά επίσης έχουν τονίσει ότι με την έναρξη της διαδικασίας των διαγωνισμών θα δοθεί ένα θετικό σήμα ότι ο Nabucco κινείται προς τα εμπρός. Ο αγωγός Nabucco έχει σχεδιαστεί να μεταφέρει έως και 31 δις κυβικά μέτρα φυσικού αερίου ετησίως από την περιοχή της Κασπίας προς τον Αυστριακό κόμβο φυσικού αερίου μέσω της Βουλγαρίας, της Ρουμανίας, της Τουρκίας και της Ουγγαρίας έχοντας ως στόχο τη μείωση της εξάρτησης της Ευρώπης από το ρωσικό φυσικό αέριο. «*Η έναρξη της διαδικασίας των διαγωνισμών είναι ένα σημαντικό βήμα για να επιτύχουμε την έναρξη της κατασκευής του αγωγού, στο τέλος του 2011*», δήλωσε ο Διευθύνων Σύμβουλος της Κοινοπραξίας, Reinhard Mitschek. Οι προμηθεύτριες επιχειρήσεις πρόκειται στις 17 Μαΐου 2010 να λάβουν μέρος στην αρχική διαδικασία υποβολής προσφορών για υλικά όπως σωλήνες και βαλβίδες. Στη συνέχεια θα συνταχθεί κατάλογος (short list) από εταιρείες οι οποίες θα προχωρήσουν στον επόμενο γύρο και οι συμβάσεις θα κατακυρωθούν στους μειοδότες πριν από το τέλος του έτους. Η διαδικασία θα είναι κρίσιμος δείκτης της ζήτησης για τον αγωγό, όπως υποστηρίζουν οι αναλυτές, ενώ η κοινοπραξία στοχεύει να ολοκληρώσει την επενδυτική της απόφαση σχετικά με το έργο μέχρι το τέλος του 2010 μετά από ανοικτή διαδικασία, η οποία θα επιτρέψει στις εταιρείες να υποβάλουν τις προσφορές τους. Ο αγωγός Nabucco βέβαια αντιμετωπίζει το ανταγωνισμό του South Stream της Gazprom, ο οποίος προχώρησε ένα βήμα μπροστά, όταν ο Πρωθυπουργός της Ρωσίας Vladimir Putin υπέγραψε τη συμφωνία κατασκευής του τμήματος του αγωγού που θα διέρχεται από την Αυστρία. Μέτοχοι στην Κοινοπραξία Nabucco είναι η Αυστριακή OMV, η MOL της Ουγγαρίας, η Transgaz της Ρουμανίας, η Bulgargaz της Βουλγαρίας, η Botas της Τουρκίας και η RWE της Γερμανίας. Σημειωτέον δε ότι η Αυστρία αποτελεί ένα σημαντικό ευρωπαϊκό κόμβο για το φυσικό αέριο και προμηθεύεται περίπου το ήμισυ του φυσικού αερίου της από τη Ρωσία⁵⁷.

<http://www.balkans.com/gr>

⁵⁷ Westall S. 26/04/2010. «*Ξεκίνησε η διαδικασία των διαγωνισμών για την κατασκευή του αγωγού φυσικού αερίου Nabucco*», που είναι δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.balkans.com/gr>